

Број: 784-5-УП/14
Датум: 13.06.2014.

Влада Републике Српске
Министарство здравља и социјалне заштите
н/р министра, др Драган Богданић

Предмет: Правилник о хранитељству

Поштовани,

Дијете које је привремено или стално лишено породичне средине или којем, у **његовом најбољем интересу**, не може бити допуштено да у таквој средини остане, имаће право на посебну заштиту и помоћ државе.

Држава ће у складу са својим националним законима обезбиједити алтернативну бригу за такво дијете.¹

Једно од основних права сваког дјетета је право дјетета на живот у породици. Породица као основна јединица друштва, природна је и незамјенљива средина за развој и благостање свих њених чланова, а посебно дјеце. Ако дијете нема биолошку породицу, ако су родитељи напустили дијете или из било којих других разлога нису у могућности одговорити потребама дјетета, дјетету је опет потребна породица, алтернативна- хранитељство или усвојење, која ће бити подршка дјетету у одрастању.

Хранитељство је један од најхуманијих облика заштите дјеце и у интересу је, прије свега, дјетета, а онда и породице и биолошке и хранитељске, а и друштва у цјелини.

Хранитељство јесте и захтјевна и одговорна улога јер дјетету привремено обезбјеђује одговарајуће породично окружење за одрастање, дијете, дакле, не прекида везу са природном породицом. Кључна предност хранитељства у односу на друге видове збрињавања дјетета је управо у чињеници да дијете задржава лични породични идентитет и везу са породицом, а истовремено стиче позитивна искуства породичног окружења у другој породици и има за циљ да се дијете послуже одређеног времена, зависно од потреба, врати својој породици.

¹ УН Конвенција о правима дјетета, члан 20.

С обзиром да заснивањем хранитељства, хранитељи стичу права и обавезе у складу са законом, а да истовремено и родитељи дјетета које је у хранитељској породици имају и даље одређена права и обавезе, то је посебно важно да се ова питања - поступак припреме за хранитељство, трајање хранитељства па и престанак хранитељства, јасно одреде. При томе, права дјетета не смију бити доведена у питање-право на контакте и дружења са биолошком породицом, блиским сродницима и другим лицима, ако је то у најбољем интересу дјетета, право на изражавање мишљења и учешћа у сваком поступку који се њега тиче, право на информацију, на приватност, на слободно вријеме, наравно право на образовање, здравствену заштиту, заштиту од насиља, злостављања и занемаривања.

Законом о социјалној заштити,² чланом 46. став 2. утврђено је:
Министар доноси Правилник о хранитељству.

Законом је, чланом 149. утврђено:

Министар ће у року од 6 мјесеци од дана ступања на снагу овог Закона донијети:

б) правилник о хранитељству (члан 46. став 2.)

Закон о социјалној заштити ступио је на снагу 2012. године. Правилник о хранитељству³ донесен је 2014. године и ступио је на снагу 19. априла 2014. године.

Основни проблем је да донесени Правилник о хранитељству није препознао стандарде који се односе на права дјете у хранитељству како у поступку његовог заснивања, тако и за вријеме трајања хранитељства.

Ако центар за социјални рад примјењује хранитељство као мјеру заштите за дијете само онда када је то у његовом најбољем интересу, онда Правилник мора јасно одредити када је хранитељство у најбољем интересу дјетета и који су то стандарди који се обавезно примјењују у остваривању најбољег интереса дјетета у хранитељској породици.

Конвенција успоставља права дјетета која важе за свако дијете и у свим условима у којима се дијете нађе на свом путу одрастања. Најбољи интерес дјетета, и као право дјетета и универзални принцип Конвенције, услов је за остваривање и права дјетета на алтернативну бригу. Најбољи интерес дјетета, између осталог, захтијева и : Право дјетета на контакте са биолошком породицом, блиским сродницима и трећима лицима ако је то у интересу дјетета, право на изношење мишљења и учешћа у сваком поступку који се тиче дјетета, право на информацију, на заштиту приватности, заштиту од сваког облика насиља и занемаривања, услови смјештаја прилагођени поријеклу и потребама дјетета...

С обзиром да стандарди представљају полазну основу за мјерење квалитета услуга, а да је најважнији показатељ за процјену тог квалитета начин на који се та услуга одражава на живот оних који је примају-у овом случају у питању су дјеца у алтернативној бризи, врло је важно да стандарди буду јасно нормативно дефинисани,

---

² Закон о социјалној заштити, „Службени гласник Републике Српске”, број 37/12

³ Правилник о хранитељству, „Службени гласник Републике Српске”, број 27/14

како за дјецу и њихове породице тако и за надлежне службе које воде поступке и доносе одлуке у овим ситуацијама.

С обзиром да Правилник о хранитељству **није поставио стандарде** који се обавезно примјењују у свим случајевима када се хранитељство примјењује као мјера заштите за дијете, првенствено у дијелу који се односе на стандарде који одређују најбољи интерес дјетета у хранитељству,

Омбудсман за дјецу предлаже

Министарству здравља и социјалне заштите предузимање потребних мјера и активности ради стварања услова за поступање надлежних органа у интересу дјетета на начин да се

Измјенама и допунама Правилника о хранитељству јасно одреде стандарди на основу којих се процјењује и одређује шта је, у сваком појединачном случају најбољи интерес дјетета у хранитељској породици, с обзиром да је најбољи интерес дјетета услов за примјену хранитељства као мјере заштите за дјетете,

те да у року од 30 дана институцију Омбудсмана за дјецу обавијести о мјерама које су предузете.

С поштовањем,

Омбудсман за дјецу
др Нада Граховац

